

Ministerstwo Infrastruktury

Departament Gospodarki Wodnej i Żeglugi Śródlądowej

Znak pisma: DGWiŻŚ-7.0530.1.2024

Warszawa, 30 kwietnia 2024

Zawiadomienie o sposobie załatwienia petycji

Na podstawie art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. *o petycjach* (Dz. U. z 2018 r. poz. 870) zawiadamiam o nieuwzględnieniu petycji wniesionej pismem z dnia 19 grudnia 2023 r. w przedmiocie wprowadzenia do ustawy *o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* przepisu dotyczącego określenia maksymalnej stawki opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych. Petycja wniesiona została do Kancelarii Prezydenta RP, a następnie przekazana przy piśmie z dnia 22 marca 2024 r., znak: BIPL.0606.1.2024.ML, do Ministerstwa Klimatu i Środowiska, które następnie przekazało ją według właściwości do Ministerstwa Infrastruktury przy piśmie z dnia 29 marca 2024 r., znak: BKA-ZSWP.054.4.2024.MS.

Uzasadnienie

W petycji zawarty został postulat dotyczący wprowadzenia do ustawy z dnia 13 września 1996 r. *o utrzymaniu czystości i porządku w gminach* (Dz. U. z 2023 r. poz. 1469 z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o ucpg”, przepisów określających maksymalną stawkę opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości za usługi w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych i transportu nieczystości ciekłych.

Na wstępie należy podkreślić, że zgodnie z art. 7 ust. 3 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. *o samorządzie gminnym* (Dz. U. z 2023 r. poz. 40 z późn. zm.) sprawy obejmujące m.in. wodociągi i zaopatrzenie w wodę, kanalizację, usuwanie i oczyszczanie ścieków komunalnych należą do zadań własnych gminy. Ponadto, stosownie do art. 3 ust. 1 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. *o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków* (Dz. U. z 2023 r. poz. 537 z późn. zm.) zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków jest zadaniem własnym gminy. Zadania gmin o charakterze organizacyjno-kontrolnym w zakresie ścieków gromadzonych przejściowo w zbiornikach bezodpływowych oraz osadnikach w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków określone zostały w ustawie z dnia 13 września 1996 r. *o utrzymaniu czystości i porządku*

w gminach (Dz. U. z 2023 r. poz. 1469 z późn. zm.). Przepisy ww. ustaw są ściśle powiązane z art. 87 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – *Prawo wodne* (Dz. U. z 2023 r. poz. 1478 z późn. zm.), zgodnie z którym rada gminy, w drodze uchwały będącej aktem prawa miejscowego, wyznacza aglomeracje. Co dwa lata wójt, burmistrz lub prezydent miasta dokonuje przeglądu obszarów i granic aglomeracji na podstawie art. 92 ustawy – *Prawo wodne*. Kwestie techniczne gospodarki ściekowej uregulowane zostały m.in. w rozporządzeniu Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych (Dz. U. z 2019 r. poz. 1311) i rozporządzeniu Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 27 lipca 2018 r. w sprawie sposobu wyznaczania obszarów i granic aglomeracji (Dz. U. z 2018 r. poz. 1586). Władze samorządowe posiadają zatem niezbędne narzędzia prawne i planistyczne umożliwiające prawidłowe prowadzenie gospodarki ściekowej na swoich obszarach, w tym na obszarach aglomeracji.

Zgodnie z art. 3 ust. 1 wspomnianej ustawy o ucpg, utrzymanie czystości i porządku w gminach należy do obowiązkowych zadań własnych gminy. Gminy zapewniają czystość i porządek na swoim terenie i tworzą warunki niezbędne do ich utrzymania, a w szczególności:

- tworzą warunki do wykonywania prac związanych z utrzymaniem czystości i porządku na terenie gminy lub zapewniają wykonanie tych prac przez tworzenie odpowiednich jednostek organizacyjnych (art. 3 ust. 2 pkt 1 ustawy o ucpg);
- zapewniają budowę, utrzymanie i eksploatację własnych lub wspólnych z innymi gminami, lub wspólnych ze związkiem metropolitalnym stacji zlewnych, w przypadku gdy podłączenie wszystkich nieruchomości do sieci kanalizacyjnej jest niemożliwe lub powoduje nadmierne koszty (art. 3 ust. 2 pkt 2 lit. B ustawy o ucpg).

Zgodnie z powyższym, gminy mają obowiązek prowadzenia na swoim obszarze kompleksowej gospodarki ściekowej, zarówno w zakresie kanalizacji zbiorczej, jak i ścieków pochodzących z indywidualnych systemów oczyszczania, tj. zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków. Zasady utrzymania czystości i porządku na terenie gminy określane są w regulaminie utrzymania czystości i porządku na terenie gminy, który jest uchwalany przez radę gminy. Regulamin ten stanowi akt prawa miejscowego (art. 4 ust. 1 ustawy o ucpg).

Na podstawie art. 6 ust. 2 ustawy o ucpg rada gminy określa, w drodze uchwały, górne stawki opłat ponoszonych przez właścicieli nieruchomości m.in. za usługi wykonywane przez gminną jednostkę organizacyjną lub przedsiębiorcę posiadającego zezwolenie na prowadzenie działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych. Należy podkreślić, że są to maksymalne stawki możliwe do zastosowania przez te podmioty w ramach wykonywanych usług w ww. zakresie. Takie podejście ma na celu umożliwienie zachowania konkurencyjności na rynku usług poprzez możliwość stosowania różnych stawek (niższych niż górna stawka) przez poszczególne jednostki świadczące te usługi, przy jednoczesnym zachowaniu stawek na społecznie akceptowanym poziomie, które będą zabezpieczały mieszkańców przed nadmiernymi i nieuzasadnionymi kosztami. Warto jednak zwrócić uwagę, że przedmiotowa opłata

stanowi nie tylko pokrycie bezpośrednich kosztów wykonania usługi przez przedsiębiorcę (koszt wykonania usługi, zysk), ale również pokrycie kosztów procesu oczyszczania tych ścieków przez oczyszczalnię ścieków komunalnych, do której transportowane są nieczystości ciekłe przez przedsiębiorcę (które w przypadku korzystania z sieci kanalizacyjnej pokrywane są przez mieszkańców w ramach opłat taryfowych).

Na wysokość opłaty za przedmiotową usługę składają się różne czynniki, w tym uwarunkowania lokalne. Do czynników tych zaliczyć można m.in.:

- liczbę zbiorników bezodpływowych i przydomowych oczyszczalni ścieków zlokalizowanych na terenie gminy,
- rozproszenie zabudowy na terenie gminy, w tym odległości pomiędzy bazą przedsiębiorcy, nieruchomością, na której będzie realizowana usługa oraz stacją zlewną;
- zastosowane technologie oczyszczania ścieków i związane z nimi zalecenia producentów (w przypadku opróżniania osadników w przydomowych oczyszczalniach ścieków);
- ładunek zanieczyszczeń pochodzący z ww. instalacji wymagający oczyszczenia;
- koszt związany z procesem oczyszczania nieczystości ciekłych,
- liczbę przedsiębiorców realizujących na terenie gminy usługę w zakresie opróżniania ww. instalacji,
- koszt wykonania usługi wywozu nieczystości ciekłych przez przedsiębiorcę,
- zysk przedsiębiorcy.

Rada gminy ustalając górne stawki opłat musi wziąć zatem pod uwagę wszystkie czynniki wpływające na ostateczny koszt całego procesu związanego z oczyszczaniem nieczystości ciekłych pochodzących z indywidualnych systemów oczyszczania, mając na względzie zarówno rentowność wykonywania usługi przez przedsiębiorców, jak i społeczną akceptowalność wysokości opłat za usługę. Warto jednak zauważyć, że gmina, realizując swoje ustawowe zadania, ma bezpośredni wpływ na wiele czynników decydujących o ostatecznej cenie usługi.

W pierwszej kolejności należy wymienić rzetelne prowadzenie ewidencji indywidualnych systemów oczyszczania zlokalizowanych na terenie gminy i prowadzenie cyklicznej kontroli opróżniania nieczystości ciekłych z tych instalacji. Takie działanie ma wpływ na ograniczenie liczby ścieków nielegalnie odprowadzanych do środowiska oraz wzrost liczby właścicieli nieruchomości korzystających z usług opróżniania nieczystości ciekłych, co przekłada się na zwiększenie popytu na przedmiotową usługę. Ponadto gmina może wpływać na koszt związany z procesem oczyszczania nieczystości ciekłych poprzez rozbudowę i modernizację oczyszczalni ścieków komunalnych oraz stosowanie w nich najnowszych i najbardziej ekonomicznych technologii. Gmina może również rozwijać sieć kanalizacyjną na obszarach, gdzie ma to uzasadnienie ekonomiczne i techniczne. Warto przy tej okazji zaznaczyć, że rozwój sieci kanalizacyjnej to również korzyść dla gminy – zmniejszenie liczby indywidualnych systemów oczyszczania oznacza zmniejszenie obciążeń administracyjnych dla urzędu związanych z prowadzeniem ewidencji i kontroli tych instalacji.

Należy zaznaczyć również, że przedsiębiorcy prowadzący działalności w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych stanowią jeden z elementów

systemu gospodarki ściekowej, za który odpowiada gmina. Swoje usługi realizują jednak na zasadach komercyjnych i związanej z nimi rentowności działalności. W celu obniżenia kosztów dla mieszkańców, gmina ma możliwość realizacji tej usługi również poprzez gminną jednostkę organizacyjną, która co do zasady realizuje zadania o charakterze publicznym i nie jest nastawiona na maksymalizację zysków.

Mając na uwadze, że stawki opłat za usługi w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych uzależnione są od wielu czynników, w tym tych związanych z uwarunkowaniami lokalnymi, Ministerstwo Infrastruktury nie planuje obecnie podejmowania działań mających na celu ograniczanie swobody gminnych jednostek samorządu terytorialnego w ustalaniu górnego limitu tych stawek.

Niezależnie od powyższego, mieszkańcy powinni występować ze stosownym apelem do władz samorządowych gminy. Gmina, mając świadomość problemu oraz brak społecznej akceptacji dla wysokości górnych stawek opłat za usługi w zakresie opróżniania zbiorników bezodpływowych lub osadników w instalacjach przydomowych oczyszczalni ścieków i transportu nieczystości ciekłych, może podjąć działania mające na celu ich obniżenie.

Mając na uwadze powyższe wyjaśnienia, wprowadzenie postulowanych w petycji zmian nie jest uzasadnione.

Pouczenie

Zgodnie z art. 13 ust. 2 ustawy *o petycjach* sposób załatwienia petycji nie może być przedmiotem skargi.

Z poważaniem,

Z upoważnienia Ministra Infrastruktury
dokument podpisany elektronicznie przez:

Małgorzata Bogucka-Szymalska

Zastępca Dyrektora
Departament Gospodarki Wodnej

Załącznik:

klauzula dotycząca przetwarzania danych osobowych

Do wiadomości:

Kancelaria Prezydenta RP (dot. BIPL.0606.1.2024.ML z 22.03.2024)